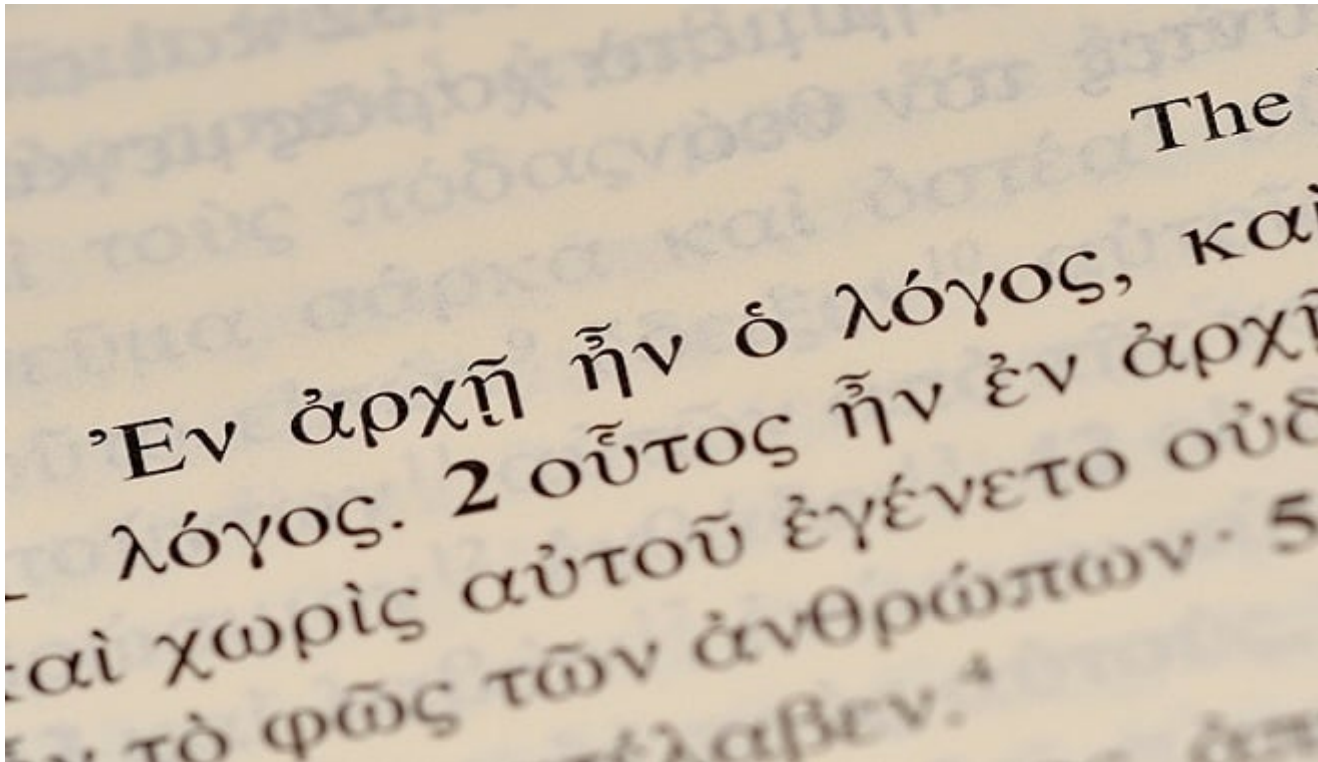

Νοηματική, Ερμηνευτική και Μορφολογική προσέγγιση της Υμνογραφίας - Του Μιχάλη Κουτσού

/ [Γνώμες](#)

- Γράφει ο Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος - Συγγραφέας

30 ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

A. ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η Νοηματική Ανάλυση είναι μια ενδεδειγμένη και λεπτομερής ανάλυση του νοήματος σε βάθος και πλάτος και αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της κατανόησης ενός τροπαρίου. Η ανάγκη αυτή προκύπτει είτε επειδή ο αρχαίος λόγος είναι πυκνός είτε επειδή υπάρχουν δυσνόητα κείμενα είτε επειδή προέρχονται από άλλες εποχές, άγνωστες σε μας. Η Νοηματική ανάλυση δεν είναι υποχρεωτικό να ακολουθεί τη σειρά των νοημάτων του κειμένου αλλά μπορεί να έχει άλλη σειρά και άλλη δομή, φτάνει αυτή η νέα δομή να εξυπηρετεί καλύτερα την κατανόηση του κειμένου.

Η νοηματική κατανόηση του τροπαρίου εξαρτάται από την σύνθεση των επιμέρους

νοηματικών συνόλων, ονοματικών και ρηματικών. Φυσικά θα πρέπει να προηγηθεί η όποια γλωσσική εξομάλυνση, ώστε να μην υπάρχει καμιά γλωσσική δυσκολία.

B. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ερμηνευτική προσέγγιση είναι το αποτέλεσμα των άλλων προσεγγίσεων, γλωσσικής και νοηματικής.

5. Διαφορά ερμηνευτικής προσέγγισης από την νοηματική

Η Ερμηνευτική Ανάλυση κακώς ταυτίζεται με τη Νοηματική Ανάλυση. Η Νοηματική προσέγγιση περιορίζεται μόνο στην ανάλυση του νοήματος, δηλαδή σ' αυτά που εννοεί και υπονοεί ο συγγραφέας του κειμένου. Αντίθετα η Ερμηνευτική προσέγγιση αναφέρεται στην περαιτέρω επέκταση και εμβάθυνση του νοήματος, που έχει σχέση με τα συμφραζόμενα, τα οποία μπορεί να είναι κυριολεκτικά, αλληγορικά, συμβολικά. Πρόκειται για μια προσέγγιση πέρα από την νοηματική, διότι αναφέρεται και σε άλλα στοιχεία, που μπορούν να ανιχνευτούν στα περιγραφόμενα γλωσσικά στοιχεία, όπως πρόθεση, στόχευση, σκοπιμότητα του γράφοντος. Έτσι ερευνούμε όχι μόνο τί λέει αλλά γιατί το λέει και πού στοχεύει. Υπάρχει μια κλιμάκωση και μια αναβάθμιση από την ορθή ανάγνωση, στην απλούστευση της σύνταξης, την σωστή μετάφραση και την εμβριθή νοηματική απόδοση. Επιστέγασμα όλων αυτών είναι η πλήρης ερμηνεία και τελικά η κατανόηση του τροπαρίου, παραγράφου, κειμένου κλπ.

Γ. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η μορφή μπορεί να μην είναι ουσιαστικό γνώρισμα του λόγου, όμως με αυτή έχουμε μια διαφοροποίηση, η οποία δίνει και τον τελικό τρόπο εκφοράς του κειμένου. Η εκκλησιαστική υμνογραφία έχει έναν πολύ μεγάλο αριθμό λειτουργικών τύπων, τους οποίους αξίζει να τους γνωρίσουμε, για να δούμε πώς λειτουργούν τα εκκλησιαστικά αυτά κείμενα.

Η λατρευτική μας Παράδοση είναι τόσο πλούσια σε ακολουθίες ώστε πραγματικά αποτελεί ένα θησαυροφυλάκιο γλωσσικό, ιδεολογικό και κυρίως βιωματικό. Η Εκκλησία μας θέσπισε ακολουθίες όχι μόνο για τις προσευχές στο σπίτι μας αλλά κυρίως στο ναό όλο το εικοσιτετράωρο. Αρχίζει από τον Εσπερινό, το Απόδειπνο και συνεχίζει με το Μεσονυκτικό, τον Όρθρο και τη Θ. Λειτουργία. Αυτά σε καθημερινή βάση, ενώ οι ακολουθίες των μυστήριων ψέλνονται κατά την τέλεσή τους.

Η εκκλησιαστική ποίηση διέσωσε όλο τον πλούτο της ελληνικής γλώσσας που έχει ιστορία 3.000 χρόνων. Η εκκλησιαστική υμνολογία, πολύ πιο πλούσια από την

ευρωπαϊκή, καλύπτει με το μουσικό της μανδύα όλες τις συναισθηματικές καταστάσεις του ανθρώπου, αγαλλίαση, χαρά, λύπη, μετάνοια, συντριβή. Το θέμα είναι πόσο τις γνωρίζουμε και , αν δεν τις γνωρίζουμε, τί προσπάθειες κάνουμε, για να τις γνωρίσουμε. Μια τέτοια προσπάθεια είναι και αυτή που γίνεται με αυτήν την εργασία. Θα προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε τους εκκλησιαστικούς όρους της υμνογραφίας τόσο στην μορφή τους όσο και στο περιεχόμενό τους.

Πηγή: pemptousia.gr